

CULTUURRAAD

VOOR DE

NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1975-1976

20 APRIL 1976

ONTWERP VAN DECREET

houdende instelling

van een Driejaarlijkse Staatsprijs voor Sociaal-Cultureel Werk

VERSLAG

namens de Commissie voor jeugdbeleid,

permanente vorming en sport

uitgebracht door mevrouw N. STAELS - DOMPAS

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft de instelling van een Driejaarlijkse Staatsprijs voor Sociaal-Cultureel Werk op haar vergade-

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : mejuffrouw R. Steyaert.

Vaste leden :

Mevrouw W. Demeester-De Meyer, de heren A. Diegenant, C. De Clercq, M. Olivier, R. Peeters, mejuffrouw C. Smitt, mevrouw N. Staels-Dompas, mejuffrouw R. Steyaert, de heer R. Vannieuwenhuyze,

.....
De heer H. Adriaensens, mevrouw L. Delepierre, mevrouw 1. Julliams, de heren W. Geldolf, B. Van Hoorick.

De heer M. Babylon, mevrouw N. Maes, de heren P. Van Grembergen, C. Van Elsen.

De heren J. Buchmann, L. Cantillon, A. Kempinaire, F. Verberckmoes.

Plaatsvervangers :

De heren A. d'Alcantara, G. Monard, M. Van der Aa, J. Van geel, J. Verhaegen.

De heren G. Breyne, A. De Rore, G. Mommerency.

De heren G. Bergers, J. Somers.

De heren R. Bonnel, G. Sprockeels.

Zie :

151 (19751976) :

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet

— Nrs. 2 tot 3 : Amendementen

ring van 20 april 1976 grondig besproken. Zij was het er na een korte, doch verhelderende gedachtenwisseling over eens, dat dergelijke prijs beantwoordt aan een bestaande behoefte. Mede dank zij de positieve instelling van alle leden der commissie, was het haar dan ook mogelijk, mits een aantal eerder minieme tekstaanpassingen, binnen dit kort tijdsbestek, dit ontwerp goed te keuren.

Volgende stukken werden in de Commissie, bij de bespreking, ingediend:

zitting 1975-1976

151 Nr. 1 Ontwerp van decreet	Regering	5.3.1976
Nr. 2 Amendement	S. Février	24.3.1976
	W. Calewaert	
	L. Van Geyt	
	L. Claes	
Nr. 3 Amendement	H. Adriaensens	20.4.1976
	L. Delepierre	
Nr. 4 Amendement	Regering	20.4.1976

Algemene bespreking

Bij haar inleiding schetst mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, de filosofie en de werking van dit decreet.

Zij doet dit als volgt:

„Het ontwerp van decreet, dat thans **voorligt** ter bespreking houdt de inrichting in van een Driejaarlijkse Staatsprijs voor Sociaal-Cultureel Werk.

Traditioneel worden staatsprijzen uitgereikt voor bijzondere verdiensten in de culturele sector. Denken wij b.v. aan de Prijs der Nederlandse Letteren, aan de Jaarlijkse Staatsprijs voor het Bibliotheekwezen, aan de Staatsprijs voor Poëzie of Jeugdlitteratuur.

Waarom zouden de staatsprijzen zich enkel beperken tot de eerder traditionele sectoren van de culturele bedrijvigheid en kan niet een staatsprijs worden opgericht voor het sociaal-cultureel werk?

Deze staatsprijs wil uitzonderlijke verdiensten erkennen in de sector van het sociaal-cultureel werk.

Het sociaal-cultureel werk in Vlaanderen, met name het sociaal-cultureel vormingswerk, het ontwikkelingswerk, de samenlevingsopbouw en de amateuristische **kunstbeoefening** behandelt een relatief nieuwe materie.

Grote inspanningen worden in deze sector gedaan, om het werk op een hoog niveau te brengen.

Deze sector is in het culturele leven vrij recent.

De staatsprijs voor sociaal-cultureel werk wil dan ook niet enkel de meest verdienstelijke inbreng in deze sector erkennen, het is ook een bescheiden stimulans om het sociaal-cultureel werk aan te **moedigen** en een middel om de brede lagen van de bevolking er beter mee vertrouwd te maken.

De Hoge Raad voor de Volksontwikkeling laat in een kritische bedenking opmerken dat zulke staatsprijs niet moet worden ingesteld, omdat de overheid op een andere

wijze uitdrukking kan geven aan haar waardering voor het sociaal-cultureel werk.

Dat is uiteraard een evidentie.

Is het dan niet zo, zowat met elke cultuur?

De mens heeft ze wellicht — strikt genomen — niet broodnodig, maar wij zouden ze voor geen geld van de wereld willen missen.

Onze waardering voor het sociaal-cultureel werk drukt zich ondermeer uit in een grotere inspanning op het gebied van de samenlevingsopbouw en in het decretaal werk, t.o.v. het sociaal-cultureel vormingswerk en het ontwikkelingswerk.

Toch is deze staatsprijs meer dan het bloempje voor het raam, maar veeleer een aanmoediging van verdienstelijk werk in een sector die nu volop in expansie verkeert”.

Hierop vraagt een lid of men geen rekening dient te houden met het advies van de Hoge Raad voor de **Volks**-opleiding. (Hierna vermeld als „**de** Hoge Raad”). Deze stelt immers, als algemene bedenking bij het geheel van het ontwerp, dat zulke staatsprijs niet moet worden ingesteld, omdat de waardering van de overheid voor het sociaal-cultureel werk op andere wijze tot uitdrukking kan worden gebracht.

Volgens de Minister betreft het hier enkel een stellingname inzake **een** vormaspect en gaat het hier geenszins om een feitelijk bezwaar. De Hoge Raad wil hier enkel tot uitdrukking brengen dat er waarschijnlijk nog betere middelen voorhanden zijn om het gewenste doel te bereiken. De instelling van een Driejaarlijkse Staatsprijs is er slechts één van, waartegen de Hoge Raad, **in se**, geen bezwaar inbrengt.

Na deze bevredigende verduidelijking wordt de algemene bespreking afgesloten.

Artikekgewijze bespreking

Artikel 1

Over dit artikel wordt niet van gedachten gewisseld. Het wordt door de commissie aangenomen met 12 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Art. 2

Een lid laat opmerken dat de tekst van dit artikel niet verklaart of het gaat om publiekrechtelijke, dan wel om privaatrechtelijke personen. Aan deze lacune dient zeker verholpen te worden.

De Minister wijst erop dat deze leemte wordt opgevangen door de commentaar bij dit artikel (Gedr. St. 15 1 (19754976) -Nr. 1, p. 2).

Een lid stelt voor het advies van de Hoge Raad in het artikel over te nemen.

Vervolgens wordt het amendement H. Adriaensens C.S. ingediend (Gedr. St. 151 (1975-1976) — Nr. 3).

Volgens dit amendement wordt artikel 2 als volgt gewijzigd: „**de** prijs (. . .) worden toegekend aan personen of verenigingen — zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke — die zich (. . .)”.

Een ander lid meent dat de tekst, zoals thans gesteld, impliceert dat de voorziene prijs ook **niet** kan toegekend worden.

De Minister legt uit dat de oplossing, in deze hypothese uitermate eenvoudig is: de prijs wordt dan toegekend na een volgende periode. D.i. dus na 6 jaar, zoals ook het geval is bij andere prijzen.

Dit artikel, zoals gewijzigd bij voormeld amendement, wordt dan eenparig aangenomen.

Art. 3

Na kennis te hebben genomen van het amendement van de heer S. Février C.S. ter zake (Gedr. St. 15 1 (1975/1976) — Nr. 2) voert de Minister, hierin bijgetreden door een lid, aan dat de formule „een Rijks- of gesubsidieerde school”, zo ruim is gesteld, dat de in het amendement voorgestelde invoeging van de woorden „een universiteit **of** universitaire instelling” overbodig is.

Een ander lid stelt echter dat de universiteiten een dermate voorname plaats bekleden in de cultuurpromotie en -spreiding, dat de bovenvermelde overbodigheidsthesis evenmin houdbaar is.

Op de vraag van een lid wat precies wordt bedoeld met het begrip „sociaal-cultureel werk” volgt een ruime gedachtenwisseling. Hierbij stelt een lid dat het hier gaat om sociaal werk, cultureel werk en over het sociaal-cultureel werk, als specifieke werksoort. De nadruk op het sociaal-culturele wordt dus alleszins behouden, met het accent op het sociale. Deze visie wordt door de meeste leden bijgetreden.

Een ander lid meent dat de formulering van dit artikel, **in** fine, niet beantwoordt aan het eigenlijke opzet ervan.

Deze tekst impliceert immers dat alleen scholen die **reeds** instaan voor de opleiding in het sociaal-cultureel werk kandidaten kunnen voordragen. Het is echter duidelijk dat men veeleer instellingen die dit initiatief willen nemen, doch dit heden nog niet doen, op het oog heeft. Daarom stelt dit lid dan ook voor deze passus te schrappen.

De Minister zegt dat het einddoel de bevordering van het sociaal-cultureel werk blijft, doch dat men de voorstelling van de kandidaten zo ruim mogelijk wil houden.

Een ander lid wou de universiteiten vermeld zien vóór de scholen.

Op de vraag van een lid of onder deze instellingen ook buitenlandse universiteiten dienen gerekend te worden reageren de meeste leden negatief.

De Minister verklaart dat zich desbetreffende geen probleem stelt, daar het hier gaat om een decreet, waarvan de draagkracht zich beperkt tot de Nederlandse **Cultuurgemeenschap**, tenzij men dit uitdrukkelijk anders decreteert.

Het amendement van de heer S. Février C.S. (Gedr. St. 151 (1975/1976) — Nr. 2) wordt met algemeenheid van stemmen aangenomen, evenals het amendement van de regering, waarbij de zin, „die instaat voor de opleiding in het sociaal-cultureel werk”, wordt geschrapt (Gedr. St. 151 (1975-1976) — Nr. 3). De leden zijn het er eveneens over eens dat de woorden „een universiteit of universitaire instelling” de woorden „een Rijks- of gesubsidieerde school”, dienen vooraf te gaan.

Mits deze tekstcorrectie, wordt het ganse artikel 3 vervolgens eenparig aangenomen.

Art. 4

En lid wenst te weten of de jury wordt samengesteld in het begin van een werkingsperiode of pas later?

De Minister verwijst als antwoord naar de bepalingen van artikel 5. De procedures voor de toekenning van de prijs en de werkwijze van de jury worden dus bij koninklijk besluit geregeld.

Een lid stelt voor, in de laatste zin, de term „werk” te vervangen door de term „werking”, zoals vermeld in het advies van de Hoge Raad (zie bijlage).

Een ander lid merkt op dat dit advies van de Hoge Raad beslist niet helemaal kan in aanmerking worden genomen. Daarin wordt immers verwezen naar het begrip „wedstrijd”, wat zeker niet aan de bedoeling van dit decreet beantwoordt.

De Minister verduidelijkt dat de term werk breder is dan het begrip werking en tevens deze laatste impliceert. Het gaat hier dus zowel om werking, als om publicaties. Ook experimenten kunnen in aanmerking komen.

De leden delen deze mening en nemen vervolgens artikel 4 met eenparigheid van stemmen aan.

Art. 5

De bespreking van dit artikel gaf geen aanleiding tot opmerkingen.

Vervolgens wordt dit artikel eenparig aangenomen.

Art. 6

Een lid acht het voorziene toekenningstijdstip al te vroeg.

De Minister legt uit dat in 1977 de voorgaande jaren worden in aanmerking genomen zodat zich desbetreffende geen probleem stelt.

Vervolgens wordt dit artikel eveneens eenparig aangenomen.

* * *

Het ganse ontwerp van decreet wordt tenslotte eenparig aangenomen.

De Verslaggever,

N. STAELS-DOMPAS

De Voorzitter,

R. STEYAERT

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

ONTWERP VAN DECREET

houdende instelling van een Driejaarlijkse Staatsprijs
voor Sociaal-Cultureel Werk

Artikel 1

Er wordt een Driejaarlijkse Staatsprijs ingesteld voor het Nederlandstalig Sociaal-Cultureel Werk.

Het bedrag van de staatsprijs wordt door de Minister van Nederlandse Cultuur vastgesteld en is ten minste 100.000 frank. Het wordt aangerekend op de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse **Cultuurge**-schap, sector Nederlandse Cultuur.

Art. 2

De prijs kan door de Minister van Nederlandse Cultuur worden toegekend aan personen of verenigingen — zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke — die zich op het gebied van het sociaal-cultureel werk uitzonderlijk verdienstelijk hebben gemaakt.

Art. 3

De Hoge Raad voor de Samenlevingsopbouw, de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling, een door het Rijk erkende vereniging, dienst of instelling op het gebied van het vormings- en ontwikkelingswerk, de samenlevingsopbouw of de amateuristische kunstbeoefening, een universiteit of universitaire instelling, een Rijks- of gesubsidieerde school kunnen kandidaten voordragen die voor een prijs in aanmerking komen.

Art. 4

Voor elke periode stelt de Minister van Nederlandse Cultuur een jury samen. Zij bestaat uit een voorzitter, een secretaris en zes leden. Drie leden worden voorgedragen door de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling en drie door de Hoge Raad voor de Samenlevingsopbouw. De voorzitter is een deskundige inzake sociaal-cultureel werk.

De Minister beslist na kennisneming van het verslag van de jury.

Bij ontstentenis van waardevol werk kan de jury de Minister voorstellen de prijs niet toe te kennen.

Art. 5

De Koning bepaalt nader de procedures voor de **toe**-kenning van de prijs en regelt de werkwijze van de jury.

Art. 6

De prijs wordt voor het eerst toegekend in 1977.

BIJLAGE

**Advies van de Hoge Raad voor
de Volksopleiding****HOGHE RAAD VOOR DE VOLKSOPLEIDING**

19 september 1975: 18-231.

Advies aangaande het ontwerp van decreet houdende toekenning van een Driejaarlijkse Staatsprijs voor Sociaal-Cultureel Werk.

De Hoge Raad voor de Volksopleiding, vergaderd op woensdag 17 september 1975 te Steenokkerzeel, onder voorzitterschap van de heer L. Delanghe, voorzitter van de Raad, en waarbij aanwezig waren :

Effectieve leden : de dames De Block, Frooninck en Van Herck, de heren W. Augustijnen, J. Das, R. Dille, R. Eyskens, F. Goossens, A. Harinck, J. Kerremans, G. Leerschool, F. Mouling, H. Ongena, F. Pieters, F. Pottie, R. Roels, H. Stalmans, F. Valvekens en L. Vos.

Administratie : mevrouw G. De Bock en de heren R. Carmen, H. Casier, De Boodt, E. Devroey, J. Elsen, J. Hamelinck, Rock en Storme.

Secretariaat : de heren Bax en Van Houtven, secretaris.

Adviseert

Bij de realisatie van voornoemd ontwerp rekening te houden met de hierna geformuleerde bedenkingen en suggesties voor tekstwijziging.

Artikel 1

In de tweede zin dient de term „minimum” ingeschreven vóór 100 000 F.

De derde zin dient vervangen door :

„Het bedrag dat aan deze prijs wordt verbonden, zal worden aangerekend op de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, sector Nederlandse Cultuur”.

Art. 2

Er dient duidelijk vermeld dat zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke personen in aanmerking komen.

Art. 4

De eerste twee zinnen dienen vervangen door :

„Voor elke wedstrijd stelt de Minister van Nederlandse Cultuur een jury samen waarvan de samenstelling bij besluit geregeld wordt”.

In de laatste zin dient de term „werk” vervangen door de term „werking”.

Als algemene bedenking bij het geheel van het ontwerp stelt de Hoge Raad dat, wat hem betreft, zulke staatsprijs niet moet worden ingesteld, omdat de waardering van de overheid voor het sociaal-cultureel werk op andere wijze tot uitdrukking kan worden gebracht.